

Beretning og regnskap

for

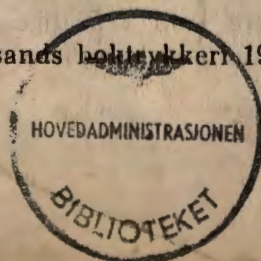
Lillesand—Flaksvatnbanen

i budgettaaret 1. juli 1926—30. juni 1927.

31. driftsaar.

Lillesands boktrykkeri 1927.

313. 385 (481) NSB

De i forrige årsberetning omtalte forhandlinger om forlengt konsesjon og om en annen fordeling av driftunderskuddene har været fortsatt i det forløpne aar og er nu bragt til avslutning.

Under 20de mai d. a. vedtok Stortinget den kongelige proposisjon om forlengelse av konsesjonen paa Lillesand—Flaksvatnbanen. Konsesjonen, som gjelder for 10 aar fra 1ste juli 1926 aa regne, blev bl. a gjort avhengig av:

1. at de interesserte kommuner som hittil yder sin medvirken til oprettholdelse av banens drift ved aa dekke mulig underskudd utover statens tilskudd (maksimalt 9000,— kroner) herunder mulig underskudd utover 18.000 kroner, og

2. at stansning av banens drift før konsesjonstidens utløp ikke tilstedes uten efter særskilt samtykke av Kongen, og at søknad derom maa være innsendt ett aar i forveien

Om de paa den ekstraordinære generalforsamling 30te oktober f. a. fremlagte kommunale garantierklæringer uttalte Arbeidsdepartementet:

«Efter det foreliggende antas der ikke aa være noget aa bemerke ved Lillesand bystyres beslutning

Under forutsetning av at der tilveiebringes fyldestgjørende opplysninger om at det er paa det rene at Birkenes herreds garanti gjelder for et tidsrum av 10 aar, antas ogsaa denne beslutning aa kunne godtas.

Vestre Molands garanti sees begrenset til aa gjelde for 5 aar, mens der kreves garanti for 10 aar, regnet fra 1ste juli 1926.

Herefoss har, saavidt sees, begrenset sin garanti til 4 prosent av et underskudd paa 9000,— kroner, mens der kreves garanti for mulig underskudd utover statens bidrag.

Departementet maa derfor henstille at der bevirkes vedtatt nye fyldestgjørende garantibeslutninger av herredena Vestre Moland og Herefoss».

* * *

I sin henvendelse herom anførte direksjonen blandt annet: «Om forholdene for banen skulde utvikle sig til det verre — slik at garantikommunene finner det økonomisk uforvarselig aa fortsatte dens drift, maa det efter det foreliggende være gitt at man kan paaregne regjeringens godkjennelse av et motivert forslag om driftsstans innen utløpet av den forlengede konsesjonstid.

Under disse omstendigheter skulde ikke en garanti for de siste fem aar av konsesjonstiden medføre nogen større årlig risiko enn den man har paatatt sig for periodens første del. Dette saa meget mindre som erfaringene i de aller nærmeste aar fremover tør bli helt avgjørende for en nøktern bedømmelse av banens eksistensbetingelser.

Hvad utsiktene for banen i det hele angaar, vil direksjonen ha uttalt som sin opfatning at grunnlaget for beslutningen om fortsatt drift vil holde, saafremt der aapnes adgang til en omlegning av virksomheten saaledes at man kan etablere samkjøring mellem bane og bil.

En saadan omlegning vil nemlig ganske vesentlig redusere driftsutgiftene for jernbanen, samtidig som selskapet ved hjelp av bilmateriellet settes istand til aa utvide og fullstendiggjøre den daglige forbindelse mellem de forskjellige deler av det gamle trafikk-omraade, paa en slik maate at den i de siste par aar tapte trafikk vil kunne vinnes tilbake og ny trafikk erhverves

Dette gjelder i førstnevnte henseende befordringen av personer og lettere varer, i sistnevnte henseende melketransporten.

Direksjonen regner ennvidere med anledningen til aa beholde ikke alene props-, planke- og vedtransporten, men tillike tømmerkjøringen fra Flaksvatnkjerraten til Fosbæk Bruk og Kalvild Træsliperi og eventuelt ogsaa til den planlagte nye tremassefabrikk i Grimstad.

Direksjonen er fullt opmerksom paa de vanskeligheter av forskjellig art som møter jernbanen i en nedgangstid, men man føler sig nu som før overtydnet om at det vil bli til stor skade for det hele distrikt om banen maa stanse.

Søker kommunene i fellesskap og med statens bistand aa oprettholde dette kommunikasjonsforetagende, vil man ogsaa staa bedre rustet naar den tid kommer da arbeidet for en trafikkforbindelse med Sørlandsbanen maa optas.

Det var en saadan tilknytning til Sørlandsbanen direksjonen tok sikte paa med sin ifjor antydede plan om snarest mulig igangsettelse av bilrutetrafikk oover dalen til Herefoss og Fidje. Forholdene har gjort at denne plan maa hvile ennu en tid. Men den bør efter direksjonens mening ikke opgis.

Det tilføies her at det er om denne plan det sies i proposisjonen at den bør «utstaa til en særskilt avgjørelse paa den tid da det maatte bli spørmaal derom», og at der til dens gjennomførelse «utkreves særskilt tillatelse, som man imidlertid forutsetter at departementet i tilfelle kan meddele om dette maatte finnes ønskelig».

Dette siste gjelder selvsagt ogsaa spørsmålet om bilrutekonsesjonen innenfor det auværende trafikkomraade».

* * *

Fra Birkenes meddeltes at herredstyret i møte 29de august hadde gjort dette enstemmige vedtak:

«Beslutningen av 16de oktober 1926 om at Birkenes kommune overtar 49 prosent av underskuddet paa betingelse av at Staten først overtar $\frac{1}{2}$ del av et underskudd paa inntil kr. 18,000,— gjelder for 10 — ti — aar».

Herefoss herredstyre vedtok enstemmig aa holde fast ved garantivedtaket av 23de oktober 1926

I en paategning tilføiet ordføreren: «Herefoss heradstyre finn at Herefoss kommune er i ei serstode. Lillesand, Vestre Moland og Birkenes har Lillesand—Flaksvatnbanen innan sine grenser og er meir interessert i aa halde bana uppe enn Herefoss kan være. Difor lyt Herefoss sikre seg mot aa faa utgifter som er større enn det som svarar til kommunens interesser».

V. Molands herredstyre vedtok med 10 mot 10 stemmer en slik beslutning: «Herredstyret fastholder sin beslutning fra møte den 26de oktober 1926. (15 prosent i 5 aar). Herredstyret er imidlertid villig til aa svare 10 prosent for et tidsrum av 10 aar av det paa de interesserte kommuner fallende del av underskuddet mot at de resterende 5 prosent overtas av de øvrige kommuner».

Mindretallet — 10 medlemmer — stemte for 15 prosent i 10 aar.

Fylkesmannen i Aust Agder sendte saken tilbake med henstilling om fornye

behandling, idet han samtidig i en følgeskrivelse fremhevet de grunner som efter hans mening talte for vedtagelse av den ansøkte garanti av 15 prosent for hele taaassperioden og for banens opprettholdelse.

Den fornyede behandling fant sted i møte 11te oktober. Herredstyret fastholdt imidlertid sin tidligere beslutning i saken, dennegang med 11 mot 9 stemmer, idet en innkalt varamann stemte med flertallet.

I den stilling saken nu var kommet, fant direksjonens formann aa burde henvende sig til Lillesands Sparebank med anmodning om aa tre støttende til for aa faa løst floken. Om sakens behandling i Sparebankens forstandermøte den 24de oktober hitsettes av mottatt meddelelse:

«Efterat V. Molands herredstyre, tross gjentagne henstillinger fra Lillesand—Flaksvatnbanens direksjon og senest fra fylkesmannen i Aust Agder, har avslaatt aa stille større garanti for banens underskudd enn 10 prosent av den paa kommunene fallende andel — mot i direksjonens fordelingsforslag opført 15 prosent — finner Sparebankens styre i samraad med forstanderskapets formann og kontrollutvalgets formann aa burde foreslaa for forstanderskapet aa fatte følgende beslutning — i betraktning av banens betydning for distriktet og byen, og for derved aa sikre banen fornøden konsesjon i en 10-aarsperiode»:

«Lillesands Sparebank garanterer for 5 — fem — prosent av den del av Lillesand—Flaksvatnbanens aarlige driftsunderskudd som faller paa de interesserte kommuner efterat Staten har betalt halvparten av det aarlige underskudd paa inntil 18,000,— kroner.

Samtidig garanterer Lillesands Sparebank for hvad der maatte falle paa Herefoss kommune utover den av Herefoss herredstyre stillede garanti paa 4 — fire — prosent, idet denne garanti er begrenset til aa gjelde andel av halvparten av et aarlig driftsunderskudd paa inntil 18,000,— kroner og ikke mulig overskytende beløp.

Garantien gjelder for 10 aar, regnet fra 1ste juli 1926.»

Dette forslag blev vedtatt av forstanderskapet med 18 mot 2 stemmer.

For denne forstaaelsesfulle imøtekommenhet fra Lillesands Sparebanks side vil direksjonen her — paa det hele distrikts vegne — faa uttale sin erkjentlyste takk. Garantispørsmålet er hermed bragt i orden.

I likhet med hvad der er gjort ved de andre privatbaner — og senere ogsaa ved statsbanene — blev lønningene nedsatt med 10 prosent fra 1ste juli d. a.

Fra 1ste juni er saavel billettprisene som godsfraktene nedsatt. Prisen for personbefordringen er nu 7 øre r. pkm. mot før 10 øre, og fraktgodstakstene er redusert med fra 16—25 prosent, sammenlignet med hvad de var før 1. juni d. a.

* * *

Som nærmere omtalt i den foran citerte henvendelse til V. Molands herredstyre er direksjonen fremdeles av den opfatning at det blir nødvendig aa gaa til etablering av samkjøring mellom bane og bil, — om det skal lykkes aa tilfredsstille de foreliggende krav paa trafikkomraadet og samtidig holde driftsunderskuddet innenfor en rimelig grense. Direksjonen har derfor sikret sig Aust Agder veistyres tillatelse til aa igangsette bilrute paa strekningen Lillesand—Birkenes kirke i kombinasjon med jernbanetrafikken. I søknaden herom blev det nevnt at man tenkte sig ruteforbindelsen ordnet saaledes at bilene gaar fra Lillesand til Flaksvatn (Birkenes kirke) og tilbake ordinært 2 ganger daglig — morgen og ettermiddag — og at lokomotivtoget kjøres ordinært 1 gang daglig op og ned i den mellemliggende tid. Kjøretakstene blir ens for bane og bil. Man antar at fornødent bilmateriell vil kunne anskaffes for 20,000,— kroner. Omlegningen er av driftsbestyreren beregnet aa skulle forbedre den samlede drift med kr. 5800,—. Amor-

tisasjon av anskaffelsesomkostningene er da tatt med blandt driftsutgiftene. Nærmere overslag og beregninger vil bli fremlagt paa generalforsamlingen.

Direksjonen vil anholde om generalforsamlingens bemyndigelse til aa forelegge saken for Arbeidsdepartementet med søknad om dettes samtykke til heromhandlede drifts-omlegning.

Driftsregnskapet. Inntekten for driftsaaret er kr. 8,024,70 mindre enn i foregaaende termin. Herav kr. 2430,45 paa billetter, kr. 4555,73 paa fraktgods og kr. 993,15 paa diverse inntekter.

Utgiftene er falt med kr. 8433,14. Samlet inntekt kr. 43,853,78, samlet utgift kr. 61,413,71. Underskudd kr. 17,559,83 mot i foregaaende termin kr. 17,968,37. Se forøvrig til sammenligning tabellene paa siste side.

* * *

Underskuddets dekning. Etter de nye avtaler skal staten som før betale halvparten av underskudd paa inntil 18,000,— kroner, mens resten dekkes ved stedlige bidrag som foran nevnt.

Der faller da paa:

Staten	1/2 av 17,559,83	kr. 8,779,91
Birkenes	49 pst. » 8,779,92	» 4,302,16
Lillesand	32 — » —,—	» 2,809,57
Lillesands Sparebank	5 — » —,—	» 439,00
V. Moland	10 — » —,—	» 877,99
Herefoss	4 — » —,—	» 351,20
	100 pst.	Kr. 17,559,83

Direksjonen har — ved siden av Statens representant, distriktschef Engelstad — bestaatt av lektor Gauslaa, Lillesand, formann, skibsr. Hj. Knudsen, Lillesand, næstformann, gaardbr. og bankkasserer Mads Mollestad, Birkenes, gaardbr. Ole J. Flaa, Birkenes, og gaardbr. M. Buene, V. Moland. Gauslaas, Mollestads og Buenes funksjonstid er nu utløpet.

Varamenn: Direktør Johs. Wiborg, bakerm. Joh. S. Knudsen og gaardbr. Torjus Aamlid.

Revisorer: Gaardbr. David Omundson og kirkesanger Chr. Hansen.

I direksjonen for Lillesand—Flaksvatnbanen, 12te desember 1927.

N. Chr. Gauslaa.

E. Stener Engelstad.

Hjalmar Knudsen.

Mads Mollestad.

Ole J. Flaa.

Martin Buene.

Den ordinære generalforsamling avholdes paa bystyresalen i Lillesand fredag 30. desember kl. 11 form.

Ekstrakt

av Lillesand-Flaksvatnbanens regnskap

for regnskapsaaret 1926-27.

Inntekt.

Utgift.

Persontrafikk	Kr.	6187,60
Bagage og ilgods	>	1795,90
Post	>	2105,15
Fraktgods	>	33069,49
Angivelser	>	32,50
Byggepenger	>	359,50
Efterkravsgebyr	>	167,54
Diverse inntekter	>	136,10
	Kr.	43 853,78
Balanse -- underskudd	>	17 559,93

I. Trafikkavdelingen.

Lønn distriktskontoret	Kr.	5907,38
Kontorutgifter	>	758,38
Lønn stasjonene	>	4774,20
Belysning	>	959,80
Renhold	>	355,67
Lønn togbetjeningen	>	4509,80
Kilometerpenger	>	76,56
Sosialforsikring	>	535,64
Drift og vedlikeh. kjerratt	>	1220,40
Diverse utgifter	>	25,08
Inventar	>	22,00
Renter	>	831,62
	Kr.	19 976,53

II. Maskinavdelingen.

Lønn verkstedet	Kr.	1790,17
Forbruksartikler do.	>	162,31
Vedlikehold lokomotiver	>	3151,25
Do vognene	>	2090,48
Lønn lokomotivbetjeningen	>	7614,32
Kilometerpenger	>	162,09
Kretssykekassene	>	310,57
Forbr.artkl. lokomotiver	>	9742,76
Inventar	>	3,00
	>	25 026,95

III. Baneavdelingen.

Lønninger	Kr.	10492,70
Materialer	>	4273,85
Bygninger	>	1338,57
Telefon	>	122,75
Kretssykekassene	>	107,06
Sne- og isrydding	>	0,00
Inventar	>	75,30
	>	16 410,23

Kr. 61 413,71

Kr. 61 413,71

Oversiktstabeller

til belysning av trafikken i de 3 siste driftsaar.

I. Maanedenes traffikk.

	1924—25		1925—26		1926—27	
Juli	10390,21	14,83 %	3949,27	7,62 %	5845,41	13,34 %
August	7600,80	10,84	4493,21	8,66	4333,56	9,88
Septbr.	5165,66	7,37	5415,85	10,42	4756,95	10,83
Oktbr.	4476,99	6,38	3450,51	6,67	4353,82	9,92
Novbr.	6723,03	9,59	3405,83	6,58	2759,48	6,29
Desbr.	4725,20	6,64	2601,83	5,01	2792,52	6,37
Janr.	3168,59	4,52	2138,35	4,12	3279,89	7,48
Febr.	3155,93	4,50	4442,01	8,55	1876,11	4,27
Mars	3686,47	5,26	6604,29	12,73	2280,16	5,24
April	4090,80	5,83	2953,86	5,69	5422,16	12,36
Mai	10662,45	15,22	5127,14	9,89	2498,27	5,70
Juni	5697,69	9,02	7296,33	14,06	3655,45	8,32
Kr.	69543,82	100 %	51878,48	100 %	43853,78	100 %

II. Stasjonenes traffikk.

	1924—25		1925—26		1926—27	
Lillesand	20091,02	28,83 %	19179,79	36,97 %	13913,13	31,72 %
Møglestu	64,40	0,09	75,25	0,14	58,85	0,12
Storemyr	672,68	0,96	975,05	1,88	441,55	1,00
Eikeland	2842,50	4,09	900,20	1,74	648,60	1,47
Tveite	4058,54	5,84	4196,96	8,09	4219,49	9,68
Birkeland	14812,55	21,33	16251,08	31,32	12466,93	28,40
Flaksvatn	27002,13	38,86	10300,15	19,86	12105,23	27,61
Kr.	69543,82	100 %	51878,48	100 %	43853,78	100 %

III. Inntekter av reisende og varer.

	1924—25		1925—26		1926—27	
Reisende	8747,90	12,53 %	8618,15	16,61 %	6187,60	14,10 %
Bagasje og ilgods	2232,40	3,18	1850,00	3,56	1795,90	4,09
Div. gods	11208,84	16,46	9997,52	19,27	7121,48	16,24
Trelast, rund	18744,40	26,85	8006,17	11,25	7006,83	13,47
— skaaret	6481,90	9,28	5831,65	15,44	5905,01	16,00
Props	11864,35	17,00	7089,52	13,66	4159,15	9,48
Ved	6062,61	8,69	6024,86	11,61	7924,32	18,06
Torvstrø & Fellspat	316,05	0,45	675,40	1,30	952,70	2,18
Div. Inntekter	3885,37	5,56	3785,21	7,30	2800,79	6,38
Kr.	69543,82	100 %	51878,48	100 %	43853,78	100 %